

Ministanun Ilitturipkaitjutikhaq Kavamatuqatkunni-Avikturhimanirni-Ukiuqtaqtuni Ministanin Unniutjuti

Uplua: 09 sept 2016

Atia: Miitirnia ukunani Kavamatuqatkunni-Avikturhimanirni-Ukiuqtaqtunilu Ministani Munariniqaqtut Aulapkaitjutikhanik (Sept 6-7, 2016) -Edmonton, Alberta.

Aullaqtittiyuq Havakviit: Infrastructure Canada, miitirniq / tuhaumapkainikkut hivuliqtiit; Canadian Intergovernmental Conference Secretariat, tuhaumapkainikkut / aullautjutikhanik; Nunavut Kavamat, ikayuqtiuyut tuhaumapkainikkut / piksaliurnikkut.

Ilauyut: Kavamatuqatkunni-Avikturhimanirni-Ukiuqtaqtunilu Ministani Munariniqaqtut Aulapkaitjutikhanik, katimayikhat uumangga Katimaviinnin Kanadami Nunagiyauyunin (Federation of Canadian Municipalities) piqarhuni qunngiaqtipkaqtauyukhamik ukunangga Katimaviinnin Kanadami Nunagiyauyunin (FCM); turaangani miitirutigiyait hivulliutiyauyukhanik piliuqtauyukhanik uumunga Ilakhaanun 2-mun uvani *Investing In Canada* pinahuarutimi. Pitjutikhait Ilakhaanun 1-mun piyariiqhimaliqtut (2016-2019).

Nunavutip Innia: Ihumagiyauyukhat:

- Aajikiikniqaqtunik tunirhainiinnik maniliqtuutikhanik ihariagiyauyuq unalu maniliqtuutikhakkut naunaiyaruti uvani **tunngavigiyaani ilataarutinilu*** aturutaaraanginnaqtuq atuqtauvakhuni nakuuyumik tamatqutiviyakhugit kavamatuqatkunnin maniliqtuutini. Una pipkaivaktuq mikiyut nunagiyauut piyaaqtaqtut naamayunik ihuaqtuniklu maniliqtuutikhaakkut aktiilaanginnik.
- Aalla qanuritjuti ilaliutihimayaaqtuq kavamatuqatkunnin maniliqtuutini ihumagiyainni una pittaarutaa niuviqnikkut hakugikninga aulapkaitjutikhanun maninga.
- Tunirhainikkut nakuugiyauulluaqtuq pitjuti taimaatut ikayuqpakman hivunikhaliurninik, havakyuarniqangittuqlu uuktuqhimanikkut havagutainnin pipkaivaktuqlu aajikiikniqaqtunik tunirhainiinnik maniliqtuutikhanik.
- Unniutinikkut aturutikhat naunaitpiaqtukhat tunnganiqarlutiklu naunaiyariiqhimagiyuni pittaqqat. Unniutjutit ayurnaittukhauyut ilaqaqtukhallu:
 - pittaarniq aallanguqtiqtaarnikkut maniliqtuutikhami avruqninginnik tamainnun piyumayauyunun taimaatut avruqniq piyauhimakpat inirhimaningani havaktauyukhami (ukununga piyumayauyunun-tunnganiqaqtuni maniliqtuutikhani)

- pittaarniq ayurnaittumik nuutiriarni maniliqtuutikhanik naliinni havaktauyukhani aallanguqtirutikhakkut avatquhimayunun angummangittununlu
- Anginiqaqtuq maniliqtuutikhat ayurnaittukhat ikayuraimi qauyiharnirnik, hivulliqpaanguyunik havaktauliqtunik uuktuqninginniklu aallangayunik, angummatjutikhaliurnirnik, ukunanilu pimmarigharnikkut nakuuqpiarnikkullu tahamaniittunik aulapkaitjutinun.
- Turaanganiqaqtaqtuq naliinni-naliinni inirutainni, taimaingilluni kituni havaktauyukhanik piqaqtut naunaiyaqtauqparhimayunik tukihitjutinik; una tautungniqaqtuq pitjutaani qanuriliurutikhaq havaktauyukhaqluunniit atuqtautaaqtuq aturutikhanik havagutunik atauhirmi nunallaami aturiaqaqtukhauyungnarhivuq aallangayunik havagutikhanik aallami nunallaami.

****Tunngavigiyaani ilataarutinilu uqautigiyuq maniliqtuutikhakkut naunaiyarutimik pivaktuq naunaiyaqtauhimayumik aktilaanganik atauhirmun avikturhimanirmun / ukiuqaqtumun iliuraqhimapluni pitjutimik tunnganiqaqtumik inugiakninganun – una maniliqtuutigiyauyuq amigaitqiyayunun, tamatqituyauhimagungnarhiyunun, aulatjutikhanun maniliqtuutikhanun.***

Ingilratjutit:

- Nunavut pihimayuq angiyunik ingilratjutikkut piqanginniarnik; taimaatut pilluarutit nunallaanun tingmitikkuurutiuyuq, inungnun aullaarutit Nunavunmi pitjuti tingmitikkut milvikkullu; una pitjuti angiklihaqtauuyukhaq ilaliutilugit tingmininun aulatjutikhat tautungnarniqaqlugu Nunavuttip aallangayuq nunagiyaa.

Avatimun Nakuuyut (Green) Aulapkaitjutikhat:

- Kavamatuqatkunni maniliqtuutikhat pitjtauqpianguyuuq havaktauyukhanik hivumuupkainikkut; anginiqaqtuq Kavamatuqatkut kangiqhihimattiaqtakhaa qanuraaluktut ihariaginiinni Nunavut pipkainikkut pittaarnikkut maliktakhat ihuittumik kikiliqaliqtipkainikkut piyumayayuni hivulliutiyauhimagunik. Taimaatut, ukunani 25-ni mikiyuni nunallaani, ilikkuuqtukkut pauwakkut janariitat nakuuyukhauyut 365-ni upluni ukiumi. Nutaanguqtirniit 40-nik ukiuqaqtunik urhuryuaqtuqtunik pitjutinik ukununga nutaatqiyayunun / halumatqiyayunun pitjutinik pilluarutayuq mikhilaaqtirnikkut pauwatuqnikkut akiinnik mikhilaaqtirnikkullu puyut anianiinnik.
- Naunaiyaqhimayut hivulliutiyauhimagait Nunavut Kavamatkunni havakviinnin uqaqatigiyauhimagait hapkuat:
 1. Imakhat halumaittullu-imait;
 2. Puyut anianiinnik mikhilaaqtirniit;
 3. Hilaup aallanguqtirutinganin hulaqutit.
- Aallalu piyayuyukhaq qanurinninginni Nunavunmi unayuq iqqakuni munaritjutait (ilauyuqlu hukhaungiqhimayut iniit ihuarhiffaarutainnik), ilaliutiyukhaq uvani green pitjutikhainni qanurinninginni.

Inungnun Aulapkarutit:

- Inungnun iglukhait aulahimaaqtuq ihariagiyauqpiarniq Nunavunmun. Ikikliqpiarninginnun ukunani kavamatuqatkunni Inungnun Iglukhaitigut Angirutini ikayuqpektait O&M-kut tahamaniittunik inungnun iglunginnun, angiyuqpiaq havaktauyukhani iliyauhimayuq iliyauhimaraanginnarniaqtuqlu GN-kunnun munarinikkut igluqpakhanik.
- Nutaanguqtirhimayut alruyaqtuqtukkut-tuhaumapkaitjutikhanik aulatjutainnun, taapkualluanunlu qaritauyakuqtutkkut hulitjutainnun, ihariagiyauqpiaqtuq aanniaqtailinirnun iliharnirnunlu.
- Nunavunmi, ulapqivikhat maniliqtuqtauhimavaktut piqainnaqaqqat naamayunik maniliqtuutikhanik kinguagut hivulliutiyauhimayut havaktauyukhat iniqtaugaangata. Kavamatuqatkunni maniliqtuutikhat taapkunuuna hivuagut kavamatuqatkunni aulatjutikkut maniliqtuutikhat ikayuqpektut haakiqvikhanik, nunallaani katimayaqtuqvikhanik, aallaniklu.

Tatja Qanurinninga:

- Kanadaup Kavamanga pihimayuq maniliqtuutikhanik uumunga Ilakhaanun 1-mun (2016-2019) hivunikhaliuqtullu tuninikkut avalliqtauhimayut \$48 Billion ukunani pinahuarutini maniliqtuutikhanik (uvunnga 2026-mun) ukunani pingahuni hivulliutiyauhimayuni pitjutini: Inungnun Aullaarutit, Green Aulapkaitjutikhat, ukuallu Inungnun Aulapkaitjutikhat.
- Nunavut piqaqtuq angiyunik aulapkaitjutikhakkut piqanginnirnik piyukhauyullu angiyunik nutaanguqtirutinik nutaaniklu nappaqtirutikhanik amigaittuni nunallaani; manikhait hapkununga angumailimaittuq tatja pitjutainni Ukiuqtaqtuni maniliqtuutikkut tunirhaitjutainni ukunanilu aturaqarvighatigut kikliqarutainni.
- Nunavut tunivaktuq amigaitqiyauyunik akiitigut aajikkiikhimatjutinik, taimaatulu pilluaqpektuq amigaitqiyauyunik maniliqtuutikhanik. Kihimi, haamlatkunnun aulatjutikhat nuutiqtitavaktut haamlatkunnun iniqtauraangata nappaqtirniit.
- Niriuktayuq ayurnainnia unniutinikkut, havaktauyukhani titiraqhimayut ukuallu hivuagut-piyariiqlimayut maniliqtuutikhat turaanganiaqqtukhat qitqaniittuni-hivitunirni takiyuniklu hivituniqaqtunik piyumayauyuni inirutikhanik avikturhimanirnun / ukiuqtaqtunun Kanadamunlu taimaalu havaktauyukhami titiraqhimayut ayurnairhimalugit. Pipkaqtillugu ukiutaqtuq nunallaaqluunniit naunaiyaqlugit hivulliutiyauyukhat kitut.
- Nunalingni Kavamatkunillu Pivikhaqautikkut Tukliq Minista, Lori Kimball, ilauyuq uvani malruuk-havainirniit qaangiraangata miitirniirmi ukunani F/P/T Tukliit Ministat munariniaqqtut Aulapkaitjutikhanik.

Tukliit Huliyaghat:

- Hitamaat hivulliutiyauyumaniq, Niuvvaanikkut Ingilratjutikkullu, naunaiqtauhimayuq, kihimi maniliqtuutikhat uumunga nutaanguniaqqtut manikhat talvannga Transport Canada-min (havaqagitilugit Infrastructure Canada).

- Taimaatut Ilakhaanun 1 iniqtaunialiqtuq 2019-mi, niriqtauyuyq uqautiqarniaqtuq uumani Ilakhaanun 2-mi nunguliqqat 2016-2017 maniliqinikkut ukiunga. Uqatqauhimaguyq taamna Ilakhaanun 2 maniliqtuutikhat piyauttaaqtuq hivuagut Ilakhaanun 1 uqarhimayut uvani Manikkut Aturutikhami 2017-18.
- Anginiqarniaqtuq ayurnainniit ukunani pinahuarutini tunihitjutini aulahimmaaqtukhat uvani Ilakhaanun 2 ihuarhainikkut maniliqtuukhakkut pitjutainnik tamainni Pitquhimayainni Kavamatkut, pipkainikkut ilataarutikhanik pipkaqtittinikkullu Nunavunmik ihumaliurnikkut hivulliutiyayukhanik.
- Tukliq Minista Kimball ihuarhainiaqtuq titiqqanik atuqatigiigutikhanik tuhaumapkaitjutikhaniklu ukunani tigummitjutiqaqtuq GN-kunni havakviinni ilauyullu:
 - Pialiayuliyiyikkut Ingilrayuliyitkullu;
 - Nunavunmi Igluliyiyiryuatkut;
 - Qulliq Alruyaqtuqtunik Ikumatjutitt.

Minista

Tukliq Minista